

PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DLA MIASTA KONINA NA 2010 ROK

*„... profilaktyka to proces, który wspiera człowieka
w prawidłowym rozwoju i zdrowym życiu...” Z.B. Gaś*

W „Wytycznych WHO do konstruowania polityki wobec alkoholu w Regionie Europejskim” mówi się między innymi, że:

- **alkohol jest specyficznym, odmiennym od innych produktów towarem i nie może być traktowany tak samo jak inne dobra z uwagi na szkody związane z jego używaniem,**
- **natura problemów alkoholowych wymaga dialogu i zaangażowania wielu stron.**

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Konina na 2010 rok jest zgodny z podstawowymi założeniami polityki państwa wobec alkoholu, określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006 - 2010, jest też integralną częścią oraz uszczegółowieniem lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Program uwzględnia również zadania gminy określone w przyjętej w 2005 roku ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Na terenie naszego miasta funkcjonuje wiele podmiotów, które w ramach swych zadań statutowych podejmują działania z zakresu profilaktyki, edukacji i terapii uzależnień. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Konina na 2010 rok zakłada wykorzystanie wiedzy i doświadczenia tych podmiotów poprzez ich uczestnictwo w realizacji zadań Programu. Niezmiernie istotna rola przypada tutaj organizacjom pozarządowym.

ROZDZIAŁ I DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIA MIASTA KONINA

1. Charakterystyka miasta Konina

Miasto Konin zamieszkuje 78 261 osób, w tym dzieci i młodzieży (w przedziale wiekowym 0 – 18 lat) – 14 714 osób (dane z dnia 30.09.2009 r.)

Stopa bezrobocia na terenie miasta, na koniec września 2009 r. wynosiła 11%.

Poniższa tabela ilustruje zmiany w strukturze osób bezrobotnych w stosunku do danych z roku 2007.

	2007 rok	2008 rok	2009 rok /stan na 30.09.2009/
Ogółem bezrobotnych	4 112	3 128	4 064
w tym z prawem do zasiłku	488	411	641

2. Dystrybucja alkoholu

- a) Ilość wydanych zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych, stan na dzień 30.09.2009 r.:
- 262 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5 % alkoholu w tym piwo, z tego 179 w detalu i 83 w gastronomii,

- 184 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa), z tego 144 w detalu i 40 w gastronomii,
- 180 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu, z tego 141 w detalu i 39 w gastronomii,
- b) Na terenie Konina funkcjonuje 277 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym:
  - 191 w detalu,
  - 86 w gastronomii.

3. Alkoholizm, bezdomność

Uzależnienie od alkoholu jest chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną chorobą. Można jednak zatrzymać jej rozwój, jeżeli osoba uzależniona podejmie systematyczną terapię. Cenną pomoc trzeźwiejący alkoholik może też znaleźć w środowiskach wzajemnej pomocy (wspólnota Anonimowych Alkoholików, Kluby Abstynenta, grupy wsparcia). Szkody, których w wyniku picia doznaje osoba uzależniona dotyczą wszystkich sfer jej funkcjonowania. Leczenie uzależnienia rozpoczyna się zwykle od odtrucia organizmu i naprawienia szkód somatycznych. Jednakże podstawą terapii są programy psychoterapii grupowej i indywidualnej. Czas potrzebny do przeprowadzenia skutecznej terapii określa się na okres 12 do 24 miesięcy. Podstawowe cele terapii to: uzyskanie trwałej abstynencji, poprawa zdrowia psychicznego, nabycie umiejętności zapobiegania nawrotom picia i rozwiązywania problemów emocjonalnych oraz rozwój osobisty osoby uzależnionej.

Konin dysponuje czterema placówkami terapii uzależnienia, jedną stacjonarną i trzema ambulatoryjnymi.

W **Oddziale Leczenia Uzależnień** Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego przy ul. Wyszyńskiego 1, w 2008 roku leczyło się 293 mieszkańców Konina uzależnionych od alkoholu.

W **Poradni Leczenia Uzależnień** Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego przy ul. Wyszyńskiego 1 w 2008 roku leczyło się 127 mieszkańców Konina z rozpoznaniem „zespół zależności alkoholowej”. Poradnia jest czynna w godzinach dogodnych także dla osób pracujących (trzy razy w tygodniu do godziny 20:00, dwa razy w tygodniu do godziny 18:00).

Oferta Oddziału: wstępna grupa psychoedukacyjna (przekazanie elementarnej wiedzy nt. uzależnienia i motywowanie do dalszego leczenia), 7 – tygodniowy program podstawowej psychoterapii uzależnienia. Przy Oddziale funkcjonuje Klub Pacjenta, którego formuła jest otwarta tzn. w sobotnich spotkaniach mogą brać udział zarówno byli pacjenci Oddziału, jak i inni zdrowiejący alkoholicy.

Oferta Poradni: podstawowy i zaawansowany program psychoterapii uzależnienia.

Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień oraz Poradnia Leczenia Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych przy ul. Wojska Polskiego 33 jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 20:00. Osoby uzależnione mogą odbyć podstawowy program terapii w systemie ambulatoryjnym lub w **Oddziale Dziennym**. Poradnie oferują też zaawansowany etap psychoterapii uzależnienia. Z tej oferty korzystają zarówno pacjenci poradni, jak i ci, którzy odbyli podstawowy program terapii w placówkach stacjonarnych.

W roku 2008 z powodu uzależnienia od alkoholu w placówce przy ul. Wojska Polskiego leczyło się ogółem 631 osób.

Od stycznia 2009 roku działa w Koninie kolejna poradnia terapii uzależnień (przy ul. Chopina 23 a), która również oferuje pełen program terapii uzależnienia i jest czynna w godzinach od 8:00 do 20:00.

Chociaż w Polsce naczelną zasadą jest, że leczenie odwykowe jest dobrowolne, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości **Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** może inicjować procedurę sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego. Ta procedura ma zastosowanie zwłaszcza wobec osób, które: powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, systematycznie zakłócają spokój i porządek publiczny.

W ostatnich latach do Komisji przy Urzędzie Miejskim w Koninie wpłynęła niżej wymieniona liczba wniosków:

	2005 rok	2006 rok	2007 rok	2008 rok	2009 rok III kwartały
Liczba wniosków ogółem	105	146	183	315	223
w tym skierowanych do Sądu Rejonowego	4	24	10	10	13

Zespół interwencyjno - motywujący Komisji przede wszystkim motywuje do dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego i następnie monitoruje przebieg terapii (po uzyskaniu pisemnej zgody osoby uzależnionej), wnioski do sądu kieruje się wówczas, gdy nie udaje się zmotywować do dobrowolnego leczenia lub gdy osoba nadużywająca nie zgłasza się na posiedzenia Komisji. Ważną częścią pracy Komisji są rozmowy z rodzinami osób nadużywających alkoholu, służy to nie tylko zebraniu informacji, ale też motywowaniu do terapii własnej (terapia współzależnienia, problemów wynikających z bycia dzieckiem alkoholika).

Jak wyżej wspomniano w zdrowieniu z uzależnienia istotną rolę odgrywa ruch samopomocowy. W Koninie jest on bardzo prężny. Na terenie miasta spotyka się 12 grup Anonimowych Alkoholików, są 2 grupy wsparcia dla trzeźwiejących alkoholików, aktywnie działa Konińskie Stowarzyszenie Abstynentów „Szansa”.

W działalność promującą postawy abstynenckie i trzeźwość jako wartość na terenie Konina angażują się księża katolicy oraz przedstawiciele innych kościołów i związków wyznaniowych. Wiele grup AA otrzymuje lokal i wsparcie dla swoich działań ze strony kościołów.

Konsekwencją uzależnienia od alkoholu bywa niekiedy bezdomność. Polski Czerwony Krzyż, na zlecenie Urzędu Miejskiego, prowadzi schronisko i noclegownię dla bezdomnych. Łącznie dysponują one 61 miejscami (na czas zimy liczba miejsc może być zwiększona do 71). Obowiązujący zakaz spożywania alkoholu bywa łamany. Osoby pijące na terenie schroniska są z niego wydalane. Mogą być przyjęte ponownie dopiero po odbyciu terapii uzależnienia. W ten sposób znacząca liczba bezdomnych, uzależnionych od alkoholu została zmotywowana do podjęcia leczenia i abstynencji.

Schronisko udziela też doraźnej pomocy bezdomnym, nie przebywającym na jego terenie. Ta pomoc to możliwość skorzystania z kąpieli, żywność, odzież, środki czystości i opatrunkowe, czasem leki.

4. Przemoc domowa i inne zaburzenia życia rodzinnego

Pijaństwo i alkoholizm burzą życie rodzinne i prowadzą do licznych tragedii.

U dorosłych partnerów osób uzależnionych może wystąpić zaburzenie określane mianem współzależnienia. Polega ono na takim przystosowaniu się do życia z osobą uzależnioną, które powoduje psychologiczne uwikłanie i utrudnia kierowanie własnym życiem. Całe życie osoby współzależnionej zaczyna koncentrować się wokół picia bliskiej osoby. Podejmowane próby wpływania na sposób picia są nieskuteczne. W konsekwencji ta osoba przeżywa cierpienie, napięcie psychiczne, niepokój, często choruje, zaniedbuje siebie i niepijących członków rodziny. Terapię współzależnienia oferują wszystkie trzy konińskie poradnie uzależnień. Dla przykładu w Poradni Leczenia Uzależnień i Współzależnień przy ul. Wojska Polskiego 33 w 2008 roku zarejestrowanych było 289 osób współzależnionych. Zdecydowana większość to kobiety, korzystały one z psychoterapii indywidualnej i grupowej. W Koninie funkcjonuje grupa A1 – Anon (samopomocowa grupa dla dorosłych członków rodzin osób uzależnionych).

Osoby, u których na podłożu współzależnienia bądź DDA (bycia dorosłym dzieckiem alkoholika) rozwinęły się zaburzenia nerwicowe mogą korzystać z pomocy

psychologicznej i psychiatrycznej w czterech Poradniach Zdrowia Psychicznego mieszczących się przy ul. Szpitalnej 45, przy ul. Wojska Polskiego 33, przy ul. Przemysłowej 2 lub przy ul. Spółdzielców 27.

Dorośli nadużywając alkoholu powodują cierpienia swoich dzieci, odbierają im młodość i prawo do beztrudnego, szczęśliwego dzieciństwa. Dziecko wychowujące się w rodzinie z problemem alkoholowym żyje w poczuciu niepewności, chaosie, stresie. Brak mu poczucia bezpieczeństwa, przeżywa smutek, lęk, strach i samotność, często doznaje agresji. W tej sytuacji dziecko przyjmuje sztywne, obronne schematy postępowania, które mogą być przyczyną różnego rodzaju zaburzeń. W Koninie działa 6 świetlic socjoterapeutycznych, w których dzieci z tych rodzin oraz z innych rodzin dysfunkcyjnych korzystają z terapii pedagogicznej indywidualnej i grupowej, są objęte zajęciami z profilaktyki uzależnień. Jest 9 świetlic środowiskowych z dożywianiem oraz 7 środowiskowych ognisk wychowawczych, gdzie dzieci mogą bezpiecznie i twórczo spędzać czas, otrzymują pomoc w nauce, posiłek, są objęte programami profilaktycznymi. Prowadzone są też 2 grupy terapeutyczne – rozwojowe dla dzieci doświadczonych różnymi formami przemocy.

Blisko 80% żon alkoholików jest jednocześnie ofiarami przemocy. Choć nadużywanie alkoholu w wysokim stopniu koreluje z przemocą nie jest jedynym czynnikiem sprawczym. Przemoc domowa może być zarówno przyczyną, jak i skutkiem dysfunkcji w rodzinie.

W Koninie ofiary przemocy (dorośli i dzieci) mogą uzyskać wszechstronną pomoc zespołu interdyscyplinarnego w Sekcji Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie przy ul. Staszica 17.

Z pomocy w formie schronienia w 2008 r. korzystało 12 rodzin (w tym 25 dzieci), dwie rodziny korzystały ze schronienia w ramach tzw. "gorącej interwencji". Poniższa tabela ilustruje liczbę porad specjalistycznych udzielonych w 2008 r. oraz dla porównania w latach 2005 – 2007.

Porady	2005 rok	2006 rok	2007 rok	2008 rok
Prawne	392	366	454	377
Pedagogiczne	299	387	390	427
Psychologiczne	343	481	450	307
Socjalne	59	222	270	560
Terapeuty uzależnień	193	254	429	414
Telefoniczne	321	453	480	252
Internetowe			55	15
Ogółem	1607	2163	2528	2352

W skład porad telefonicznych wchodzi: Telefon Zaufania, Niebieska Linia oraz inne porady udzielane telefonicznie. Realizowany jest program przeciwdziałania przemocy domowej wobec dzieci. Kobiety – ofiary przemocy domowej korzystają z terapii indywidualnej i z zajęć w grupie psychoedukacyjnej.

W Klubie Integracji Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie przy ul. Sosnowej 16 w 2008 roku prowadzono program zajęć dla kobiet dotkniętych problemem przemocy domowej – 19 osób. Oferta pomocy dla tych osób to: różnego rodzaju warsztaty psychologiczne, zajęcia terapeutyczne indywidualne i grupowe, zajęcia z prawnikiem, funkcjonariuszem policji, kuratorem sądowym oraz warsztaty aktywnego poszukiwania pracy, zajęcia podnoszące umiejętności np. nauka języków, obsługi komputera. Ponadto KIS uczestniczył w realizacji projektu „Wykorzystaj swoją szansę!”. W 2008 roku z oferty KIS skorzystały ogółem 143 osoby w tym 14 osób uzależnionych od alkoholu oraz jedna – od narkotyków.

Konińskie Towarzystwo „Trzeźwość” realizując zadanie „Zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie „Bezpieczeństwo w rodzinie” i „Dzieciństwo bez przemocy” w ramach Niebieskich Kart” w 2008 roku udzieliło różnego rodzaju pomocy

(poradnictwo, wsparcie) 1119 osobom w tym 193 dzieciom i młodzieży. Prowadzono zajęcia terapeutyczne – rozwojowe dla 31 dzieci doświadczonych różnymi formami przemocy w rodzinie, 2 grupy wsparcia dla 41 kobiet – ofiar przemocy domowej oraz zajęcia korekcyjno – edukacyjne dla 11 sprawców przemocy. Wszystkie te działania są kontynuowane w 2009 roku. Konińskie Towarzystwo „Trzeźwość” współpracuje, poza policją, z Sądem Rejonowym, kuratorami, prokuraturą, pracownikami socjalnymi. Poniższe zestawienia szczegółowo ilustrują zakres pomocy udzielanej przez Centrum Interwencji Kryzysowej KT „Trzeźwość”:

Poradnictwo

Poradnictwo udzielane osobom dorosłym i młodzieży	Liczba uczestników			
	2005 rok	2006 rok	2007 rok	2008 rok
prawne	298	362	394	418
psychologiczne	301	263	274	174
pedagogiczne	231	245	226	180
socjalne	201	212	238	164
telefon zaufania	252	249	227	183
Ogółem	1283	1331	1359	1119
	w tym 294 dzieci i młodzieży	w tym 246 dzieci i młodzieży	w tym 240 dzieci i młodzieży	w tym 193 dzieci i młodzieży

Grupy wsparcia dla osób doświadczonych przemocą

Rodzaj grupy	Liczba uczestników			
	2005 rok	2006 rok	2007 rok	2008 rok
Grupa terapeutyczno-rozwojowa dla dzieci i młodzieży	23	25	31 II grupy	31 II grupy
Grupa wsparcia dla kobiet (rozwoju świadomości i leczenia traumy)	-	I grupa 24	II grupy 40	II grupy 41
Grupa korekcyjno-edukacyjna dla sprawców przemocy	-	7	10	11

Prawnik KT „Trzeźwość” uczestniczył w pracach Zespołu Wczesnej Interwencji w sytuacji przemocy w rodzinie utworzonego przez Komendę Miejską Policji. Celem działania Zespołu jest szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zahamowania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przerwanie izolacji rodziny, informowanie ofiar przemocy o możliwościach uzyskania wsparcia oraz motywowanie ich do tych działań. Poza prawnikiem w skład Zespołu wchodzi: dzielnicowy, pracownik socjalny, kuratorzy sądowi. Członkowie zespołu spotykają się, na terenie KMP, jednocześnie z ofiarą i sprawcą przemocy (po wcześniejszym uzyskaniu zgody osoby pokrzywdzonej) co zmniejsza możliwość manipulacji faktami. Miejsce spotkań zespołu nie jest przypadkowe. Samo przyjście sprawcy ma na celu oddziaływanie prewencyjne, zmniejszenie poczucia bezkarności oraz wzmocnienie odczucia, że jego postępowanie będzie kontrolowane przez różne instytucje pod koordynatem policji. W 2008 roku prawnik odbył 17 spotkań z udziałem 30 sprawców przemocy z terenu miasta Konina.

Na terenie działania Komendy Miejskiej Policji w Koninie w 2008 roku :

- przeprowadzono 479 interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie (2007 r. – 530 interwencji),
- procedurą „Niebieskich Kart” objęto 256 rodzin (2007 r. – 305 rodzin),
  - > ilość osób pokrzywdzonych ogółem – 329 (2007 r. – 619)
  - > w tym
    - > kobiet 231 (2007 r. – 368)
    - > mężczyzn – 25 (2007 r. – 19)
    - > małoletnich do 13 lat – 55 (2007 r. – 157)
    - > małoletnich od 13 do 18 lat – 18 (2007 r. – 75)
- skierowano 506 wystąpień do instytucji, organizacji pozarządowych (2007 r. – 540 wystąpień),
- prowadzono 105 postępowań przygotowawczych z art. 207 KK /sprawy o znęcania się/ (2007 r. - 72 postępowania),
- nałożono 2165 mandatów karnych za spożywanie napojów alkoholowych w miejscu publicznym (2007 r. – 1930 mandatów),
- ujawniono 275 osób, które prowadziły pojazd w stanie nietrzeźwości (2007 r. - 242 osoby),
- ujawniono 9 przypadków sprzedaży alkoholu osobom do 18 roku życia (2007 r. – 7 przypadków),
- objęto działaniami Zespołu Wczesnej Interwencji w Sytuacji Przemocy w Rodzinie 20 rodzin (2007 r. – 36 rodzin). Podstawowe założenie działania Zespołu to połączenie kompetencji i możliwości poszczególnych służb i instytucji co wpływa na szybkość i skuteczność pomocy osobom pokrzywdzonym oraz podjęcie działań wobec sprawcy przemocy.

W 2008 r. policja skierowała do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 113 wniosków o leczenie odwykowe. Zdecydowana większość wniosków zawierała informację o agresywnych zachowaniach osób nadużywających alkoholu.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2008 roku objął pomocą rzeczową i finansową 361 rodzin z problemem alkoholizmu i nadużywania alkoholu. Od września 2008 r. alkoholicy, którzy nie utrzymywali abstynencji (50 osób) otrzymywali pomoc w formie niepieniężnej (bony towarowe). Pomoc finansowa to: zasiłki celowe, okresowe i stałe. Pomoc rzeczowa to: obiady dla dzieci w szkołach i przedszkolach, posiłki w stołówce MOPR. Pracownicy socjalni pracują z użyciem kontraktu socjalnego, jest to narzędzie motywujące osoby i rodziny do współdziałania w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej. Osoby uzależnione od alkoholu są zobowiązane do podjęcia leczenia odwykowego – jeśli tego zobowiązania nie realizują może to dać podstawę do odmowy bądź ograniczenia świadczeń.

5. Klienci Izby Wyrzeźwień

	2004 rok	2005 rok	2006 rok	2007 rok	2008 rok
Nieletni	41	36	47 / w tym 45 chłopców i 2 dziewcząt/	48 /w tym 48 chłopców, dziewcząt – 0/	34 /w tym 33 chłopców, dziewcząt – 1/
Kobiety	194	117	133	194	148
Mężczyźni	2954	2936	3263	3100	3241
Ogółem	3148	3053	3396	3294	3389

/uwaga: w kolumnach sumują się tylko wiersze „kobiety”, „mężczyźni”/

Najczęstsze przyczyny zatrzymań do wyrzeźwienia w 2008 roku to:

- leżący w miejscu publicznym – 38,86% ,
- awantury domowe – 36,56%.

Konińska Izba Wyrzeźwień przyjmuje też osoby z sąsiednich miast i gmin, dodać więc należy, że w 2008 roku 66,07% nietrzeźwych to osoby doprowadzone z Konina.

Pracownicy Izby podejmują też działania motywujące do leczenia odwykowego. W przypadku osób, które wielokrotnie trafiają do wyrzeźwienia kierowane są wnioski do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego. W 2008 roku do Komisji w Koninie skierowano 152 takie wnioski.

6. Alkohol a młodzież.

W 2008 roku do największej w Koninie placówki terapii uzależnień przy ul. Wojska Polskiego zgłosiło się 9 osób poniżej 19 roku życia, u których rozpoznano „picie szkodliwe”, musiały więc mieć pierwsze kontakty z alkoholem bardzo wcześnie (zwykle pomocy poszukuje się dopiero wtedy gdy alkohol spowoduje już poważne szkody w życiu).

Z badań ESPAD (Europejskie Badania w Szkołach na Temat Używania Alkoholu i Narkotyków) przeprowadzonych ostatnio Polsce w 2007 roku (badania te były prowadzone już po raz czwarty) w klasach trzecich gimnazjalnych i drugich ponadgimnazjalnych wynika, że przynajmniej raz w ciągu swojego życia napoje alkoholowe piło 90,2% uczniów z młodszej grupy i 94,8% uczniów starszej grupy. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem (co jest wskaźnikiem częstego picia alkoholu) piło 57,3% piętnasto – szesnastolatków i 79,5% siedemnasto – osiemnastolatków. W porównaniu z rokiem 2003 pokazuje to pozytywne zmiany – spadek wskaźnika w grupie młodszej i stabilizację w grupie starszej. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym jest piwo. Wysoki odsetek badanych przyznał się do przekraczania progu nietrzeźwości – w czasie 30 dni przed badaniem chociaż raz upiło się 22% młodszych uczniów i 32% starszych uczniów, warto zaznaczyć, że w 2003 roku te liczby wynosiły odpowiednio 29% i 37%. Podsumowując: wśród uczniów starszych od 1999 roku utrzymuje się tendencja stabilizacyjna i to zarówno przy wskaźniku częstego picia, jak i przy wskaźniku picia w czasie 12 miesięcy. Zaś wśród uczniów młodszych zmniejszyła się liczba konsumentów alkoholu oraz liczba pijących często. Niepokojący jest fakt, że odsetek konsumentów alkoholu wśród 15 – 16 - latków jest niewiele niższy w porównaniu z młodzieżą starszą (78,9% w stosunku do 92%).

W Koninie w 2003 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie razem z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową przeprowadził badania dotyczące kontaktów dzieci i młodzieży z alkoholem i narkotykami. Badaniami objęto grupę 251 uczniów konińskich szkół: klas II i III gimnazjum, uczniów klas III i IV technikum, uczniów klas I, III i IV liceum oraz studentów II roku PWSZ. Ogółem do kontaktu z alkoholem przyznało się 227 respondentów czyli 90,4% badanej młodzieży szkolnej i studentów. Najczęściej spożywanym alkoholem było piwo (piło je 88,4% badanych). 35,9% badanych po raz pierwszy piło alkohol w wieku 14 – 15 lat. 10,2% badanych przyznało się do picia alkoholu w 10 roku życia!

W styczniu 2007 roku członkowie Studenckiego Koła Naukowego „Pegaz” i Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie przeprowadzili badania ankietowe dot. kontaktów młodzieży z substancjami psychoaktywnymi oraz jej poczucia bezpieczeństwa w szkole i okolicy. Przebadano 862 uczniów klas pierwszych siedmiu konińskich gimnazjów w wieku 13 – 14 lat. 55,92% młodych ludzi piło alkohol w okresie ostatnich 30 dni przed badaniem. Niepokojący jest też fakt, że zdecydowana większość młodzieży piła alkohol z rodzicem, w swoim środowisku rodzinnym. 22,51% badanych wskazało na łatwość zakupu alkoholu.

Warto zauważyć, że dane statystyczne z terenu miasta Konina nie różnią się w sposób istotny od statystyk krajowych.

Wszystkie szkoły mają obowiązek uchwalania przez radę pedagogiczną szkolnego programu profilaktyki, spójnego z programem wychowawczym szkoły, zaopiniowanego przez rodziców i samorząd uczniowski. W realizację programu włączać powinna się, jak największa część kadry pedagogicznej ale warto też korzystać z pomysłów dzieci i młodzieży. Najtrudniej jest włączać w oddziaływania profilaktyczne rodziców, mimo to należy ich inspirować i zachęcać bo może to przynieść zbliżenie między szkołą a domem, wspólne „pochylenie się” nad problemami dzieci.

Działania profilaktyczne muszą być wspierane przez ograniczanie dostępności alkoholu nieletnim.

Jeśli przyjąć szacunkowe dane Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, że w Polsce liczba osób uzależnionych od alkoholu stanowi ok. 2% populacji, zaś liczba dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholików – ok. 4% populacji, można również przyjąć, że mamy w Koninie ok. 1500 – 1600 osób uzależnionych od alkoholu i 3100 – 3200 dzieci żyjących w rodzinach z problemem alkoholowym.

ROZDZIAŁ II ZASOBY

Zasoby rzeczowe:

W realizacji zadań Programu Miasto Konin współpracuje z:

1. Organizacjami pozarządowymi oraz osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
2. Placówkami terapii uzależnień,
3. Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie,
5. Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji,
6. Placówkami oświatowymi,
7. Komendą Miejską Policji,
8. Strażą Miejską,
9. Sądem Rejonowym,
10. Prokuraturą Rejonową,
11. Młodzieżowym Domem Kultury,
12. Konińskim Domem Kultury,
13. Izbą Wyrzeźwień.

Zasoby ludzkie:

Realizując zadania Programu Miasto Konin korzysta z wiedzy i zawodowego doświadczenia osób zajmujących się profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem przemocy, zwłaszcza zaś:

1. pedagogów, psychologów i psychoprofilaktyków zatrudnionych w placówkach oświatowych, wychowawczych i w placówkach wsparcia dziennego,
2. specjalistów różnych dyscyplin zatrudnionych w placówkach poradnictwa rodzinnego i przeciwdziałania przemocy,
3. terapeutów uzależnień,
4. członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. pracowników pomocy społecznej,
6. funkcjonariuszy policji i Straży Miejskiej,
7. sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych.

ROZDZIAŁ III GŁÓWNE CELE I ZADANIA PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Główne cele programu:

1. Promocja zdrowego, wolnego od środków uzależniających stylu życia.
2. Zmniejszenie rozmiaru aktualnie istniejących problemów alkoholowych.
3. Zapobieganie powstawaniu nowych, niekorzystnych problemów społecznych wynikających z używania alkoholu, zwłaszcza przez dzieci i młodzież.
4. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już występującymi problemami.

Priorytetowe zadania programu:

1. Działania mające na celu promocję zdrowia i przedłużanie życia mieszkańców oraz zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z używaniem i nadużywaniem środków odurzających (promowane będą zwłaszcza te programy profilaktyczne, które budują i rozwijają różnorodne umiejętności radzenia sobie z wymogami życia, w tym również programy przeciwdziałania agresji i przemocy).
2. Działania mające na celu wczesną identyfikację osób o najwyższym ryzyku wystąpienia problemów alkoholowych i przemocy (bycia sprawcą lub ofiarą) oraz pomaganie im w redukcji tego ryzyka.
3. Działania zmierzające do zatrzymywania postępu choroby u osób uzależnionych, oraz umożliwianie tym osobom powrotu do normalnego funkcjonowania w społeczności.

ROZDZIAŁ IV

GLÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- 1. Pomoc osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez:**
  - a) prowadzenie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu,
  - b) prowadzenie terapii osób współuzależnionych,
  - c) prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy,
  - d) udzielanie schronienia ofiarom przemocy domowej,
  - e) prowadzenie grup korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy,
  - f) prowadzenie poradnictwa interdyscyplinarnego dla ofiar przemocy i innych osób w kryzysie,
  - g) udzielanie wsparcia ofiarom przemocy w ramach interwencji domowej (procedura „Niebieska Karta”),
  - h) prowadzenie terapii dzieci z rodzin alkoholowych w świetlicach socjoterapeutycznych i grupach terapeutyczno – rozwojowych,
  - i) dożywianie dzieci z rodzin alkoholowych w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach i placówkach wsparcia dziennego.
- 2. Działania profilaktyczne realizowane poprzez:**
  - a) prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach,
  - b) prowadzenie programów profilaktycznych w świetlicach socjoterapeutycznych, świetlicach środowiskowych i środowiskowych ogniskach wychowawczych oraz w innych jednostkach i organizacjach, które w ramach swej działalności statutowej służą dzieciom, młodzieży i rodzicom,
  - c) organizowanie wypoczynku zimowego i letniego z programami profilaktycznymi dla dzieci i młodzieży,
  - d) prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych z oddziaływaniami profilaktycznymi,
  - e) szkolenie profesjonalistów z zakresu profilaktyki i terapii,
  - f) promowanie postaw prozdrowotnych, trzeźwości, wolności od środków uzależniających,
  - g) współpracę z mediami,
  - h) działania w kierunku trzeźwości kierowców.
- 3. Kontrola przestrzegania zasad obrotu i zakazu reklamy napojów alkoholowych.**

- 4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez:**
- a) wspieranie działalności stowarzyszenia abstynenckiego i innych środowisk trzeźwościowych.
- 5. Wspieranie integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.**

ROZDZIAŁ V
SZCZEGÓŁOWE ZADANIA PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Środki finansowe na realizację zadań określa Rada Miasta Konina w ramach uchwały w sprawie uchwalenia budżetu miasta Konina na 2010 rok.
2. Koordynacja realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy do zadań Wydziału Kultury, Sportu i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Koninie, który współpracuje z podmiotami realizującymi poszczególne zadania programu.
3. W realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczy Pełnomocnik Prezydenta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie określonym w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Program realizowany jest w oparciu o harmonogram zadań zatwierdzony zarządzeniem Prezydenta Miasta Konina.
5. Zadania realizowane w programie będą podlegały monitorowaniu i ewaluacji programowej.
6. Członkom Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za udział w jednym posiedzeniu komisji w wysokości 4% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia bez wypłat z nagród z zysku w sektorze przedsiębiorstw za poprzedni kwartał.

W szczególności zadania własne obejmują:

- 1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.**

L.p.	Zadanie	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki realizacji zadań	Termin
1.	Kontynuowanie i rozwijanie programów profilaktycznych w szkołach, edukacja prozdrowotna, uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu, poszerzanie liczby	Placówki oświatowe, służby publiczne	Liczba dzieci i młodzieży objęta programami. Liczba rodziców	Cały rok

	odbiorców szkolnych programów profilaktycznych		uczestniczących w programach. Liczba nauczycieli uczestniczących w programach.	
2.	Wspieranie w realizacji programów profilaktyczno – wychowawczych podejmowanych przez organizacje pozarządowe, oświatowe, społeczne, jednostki organizacyjne miasta	Organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, jednostki organizacyjne miasta	Liczba dzieci i młodzieży objęta programami. Liczba rodziców uczestniczących w programach Liczba realizatorów programów	Cały rok
3.	Wspieranie działań mających na celu podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców, nauczycieli i opiekunów	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Liczba realizatorów programów. Liczba rodziców, nauczycieli, opiekunów uczestniczących w programach	Cały rok
3.	Wspieranie działań promujących bezpieczny i wolny od substancji psychoaktywnych sposób spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, rozwój zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych w świetlicach, placówkach oświatowych oraz na osiedlach miasta – jak najbliższe miejsca zamieszkania	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne miasta, kościoły, związki wyznaniowe	Liczba dzieci i młodzieży korzystającej z zajęć. Liczba placówek prowadzących zajęcia.	Cały rok
4.	Organizowanie i współorganizowanie imprez integracyjnych połączonych z działaniami profilaktycznymi	Urząd Miejski, MOPR, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, jednostki organizacyjne miasta	Liczba imprez., Liczba osób objętych działaniami	Cały rok
5.	Finansowanie kampanii profilaktycznych, prowadzenie edukacji dotyczącej trzeźwości kierowców, informowanie społeczeństwa o dostępności usług terapeutycznych	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Komenda Miejska Policji, Straż Miejska, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, służba zdrowia	Liczba przeprowadzonych kampanii. Szacunkowa liczba odbiorców. Liczba zakupionych i wydanych materiałów edukacyjnych.	Cały rok
6.	Wydawanie materiałów informacyjnych i profilaktycznych, finansowanie ogłoszeń prasowych	UM, MOPR, KMP, organizacje pozarządowe	Liczba wydanych materiałów informacyjnych. Liczba sfinansowanych ogłoszeń	Cały rok
7.	Wspieranie lokalnych mediów w zakresie ich działań dot. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy.	UM, MOPR, lokalne media	Liczba audycji, artykułów prasowych.	Cały rok
8.	Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci uczestniczących w programach profilaktycznych	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	Liczba programów. Liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w zajęciach. Liczba trenerów, realizatorów.	Cały rok
9.	Dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych	Organizacje pozarządowe	Liczba dzieci objętych dożywianiem.	Cały rok
10.	Dożywianie dzieci z rodzin z problemem alkoholowym w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach	MOPR	Liczba dzieci objętych dożywianiem	Cały rok

11.	Wspieranie młodzieżowych liderów oraz środowisk zaangażowanych w promowanie zdrowego stylu życia i abstynencji	Młodzieżowy Dom Kultury, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, kościoły związki wyznaniowe	Liczba młodzieżowych liderów. Szacunkowa liczba osób objętych oddziaływaniami	Cały rok
12.	Dofinansowywanie szkoleń dla osób działających w obszarze profilaktyki	Urząd Miejski, MOPR,	Liczba szkoleń. Liczba osób przeszkolonych.	Cały rok
13.	Wspieranie wszelkich działań profilaktycznych dot. uzależnień i przeciwdziałania przemocy i agresji	Urząd Miejski, MOPR, wszystkie instytucje i organizacje pomocowe.	Liczba przedsięwzięć. Liczba adresatów	Cały rok
14.	Monitorowanie skali problemów dotyczących uzależnień i przemocy	Urząd Miejski we współpracy ze wszystkimi organizacjami i instytucjami	Liczba sondaży Liczba placówek w których zebrano dane	Cały rok

2. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

L.p.	Zadanie	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki realizacji zadań	Termin
1.	Współpraca z placówkami terapii uzależnień. Zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych. Umożliwienie uzależnionym osobom niepełnosprawnym korzystania z terapii.	UM, MOPR, placówki odwykowe i terapii uzależnień	Liczba uzależnionych korzystających z terapii. Liczba placówek. Liczba osób niepełnosprawnych, które odbyły terapię.	Cały rok
2.	Dofinansowywanie szkoleń dla pracowników lecznictwa odwykowego podnoszących kwalifikacje zawodowe	UM	Liczba szkoleń. Liczba terapeutów korzystających z dofinansowania.	Cały rok
3.	Motywowanie do leczenia odwykowego klientów pomocy społecznej nadużywających alkoholu. Monitorowanie wyników leczenia przy pomocy kontraktów socjalnych	MOPR	Liczba osób zmotywowanych do leczenia odwykowego. Liczba osób uzależnionych, które wywiązały się z kontraktu socjalnego.	Cały rok
4.	Zapewnienie warunków pracy Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zespołu interwencyjno – motywującego, oraz zespołu eksperckiego do oceny ofert w ramach Programu. Zorganizowanie szkolenia dla członków Komisji, zakup materiałów, wyposażenia, literatury fachowej, materiałów edukacyjnych	UM	Liczba szkoleń. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach. Liczba zakupionych i przekazanych materiałów, literatury.	Cały rok
5.	Przeprowadzanie rozmów motywujących do leczenia z osobami uzależnionymi i ich rodzinami	Zespół interwencyjno – motywujący KRPA, Konińskie Stowarzyszenie Abstynentów „Szansa”	Liczba posiedzeń zespołu interwencyjno-motywowującego KRPA. Liczba rozmów z	Cały rok

			osobami uzależnionymi. Liczba rozmów z rodzinami. Liczba osób zmotywowanych do leczenia (uzależnionych i członków rodzin)	
6.	Wspieranie działań edukacyjno – informacyjnych i motywujących do leczenia odwykowego wobec osób wielokrotnie przebywających w Izbie Wytrzeźwień	Przeszkoleni pracownicy Izby Wytrzeźwień	Liczba klientów Izby Wytrzeźwień objętych programem	Cały rok
7.	Pomoc i prowadzenie działań na rzecz osób bezdomnych z problemem alkoholowym, w tym wsparcie w wychodzeniu z bezdomności	PCK, MOPR	Liczba bezdomnych skierowanych na leczenie odwykowe. Liczba bezdomnych korzystających ze schronienia. Liczba bezdomnych którzy się usamodzielnili.	Cały rok
8.	Udzielanie wsparcia w utrzymaniu trzeźwości	Konińskie Stowarzyszenie Abstynentów „Szansa”, wspólnota AA, MOPR, kościoły, związki wyznaniowe, MDK	Liczba osób korzystających z grup wsparcia. Liczba osób korzystających ze wsparcia w kryzysie. Szacunkowa liczba osób uczestnicząca w mityngach AA. Liczba grup wsparcia i grup AA.	Cały rok

3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

L.p.	Zadanie	Realizatorzy/Partnerzy	Wskaźniki realizacji zadania	Termin
1.	Wdrażanie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego	KRPA, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa	Liczba wniosków o leczenie. Liczba spraw skierowanych do Sądu. Liczba osób zmotywowanych do leczenia.	Cały rok
2.	Prowadzenie miejsc schronienia dla ofiar przemocy domowej	MOPR	Liczba dorosłych i dzieci korzystających ze schronienia.	Cały rok
3.	Prowadzenie grup wsparcia, grupy psychoedukacyjnej i zajęć terapeutycznych dla ofiar przemocy domowej	MOPR, organizacje pozarządowe	Liczba grup wsparcia. Liczba grup terapeutycznych. Liczba osób objętych oddziaływaniami.	Cały rok

4.	Realizacja programu przeciwdziałania przemocy domowej wobec dzieci	MOPR	Liczba szkół i placówek, w których realizowany jest program. Liczba dzieci i młodzieży objętej programem.	Cały rok
5.	Prowadzenie grup korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej	MOPR, organizacje pozarządowe	Liczba grup. Liczba sprawców przemocy objętych programem.	Cały rok
6.	Zwiększenie skuteczności interwencji prawnoprawo – administracyjnych wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny powodowanych piciem alkoholu. Prowadzenie interdyscyplinarnego poradnictwa (także telefonicznego i internetowego)	MOPR, KMP, UM, organizacje pozarządowe	Liczba placówek poradnictwa rodzinnego. Liczba udzielonych porad. Liczba osób korzystających z pomocy.	Cały rok
7.	Realizacja programów terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym w świetlicach i grupach terapeutyczno - rozwojowych	Organizacje pozarządowe	Liczba programów. Liczba dzieci i młodzieży objętej programami.	Cały rok
8.	Prowadzenie psychoterapii dla rodzin osób uzależnionych	Poradnie uzależnień	Liczba placówek. Liczba programów. Liczba osób korzystających z terapii.	Cały rok
9.	Udzielanie wsparcia rodzinom alkoholików	Grupa samopomocowa Al.-Anon, Konińskie Stow. Abstynentów „Szansa”, MOPR	Liczba grup. Liczba osób korzystających ze wsparcia.	Cały rok
10.	Dofinansowywanie szkoleń dla służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	UM, MOPR	Liczba szkoleń. Liczba osób korzystających z dofinansowania.	Cały rok
11.	Współpraca z Prokuraturą Rejonową, która również wdraża procedurę zobowiązania do leczenia odwykowego, nadzoruje rodziny, w których występuje alkoholizm i przemoc	KRPA, Prokuratura Rejonowa	Liczba rozmów z prokuratorami. Liczba wniosków o wszczęcie postępowania karnego.	Cały rok

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

L.p.	Zadanie	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki realizacji zadania	Termin
1.	Wspomaganie organizacji pomocowych i innych podmiotów realizujących zadania związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych	Organizacje pozarządowe, służby publiczne, UM, MOPR, kościoły, związki wyznaniowe, media	Ilość organizacji włączających się w rozwiązywanie problemów alkoholowych. Liczba podmiotów, którym udzielono dofinansowania.	Cały rok
2.	Wspomaganie działalności organizacji młodzieżowych i sportowych oraz innych podmiotów promujących zdrowy styl życia i abstynencję	Placówki oświatowe, jednostki miejskie, organizacje pozarządowe	Liczba podmiotów współpracujących w realizacji zadań Programu. Liczba dzieci i młodzieży objętej działaniami.	Cały rok
3.	Dofinansowywanie świetlic środowiskowych realizujących zadania profilaktyczne	Organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	Liczba świetlic. Liczba dzieci i młodzieży korzystającej ze świetlic.	Cały rok
4.	Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia i przemocy	Organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	Liczba zorganizowanych kolonii, półkolonii, obozów. Liczba dzieci i młodzieży korzystającej z wypoczynku.	Styczeń, luty, marzec, czerwiec, lipiec, sierpień
5.	Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci uczestniczących w programach	Organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, MOSiR	Liczba placówek. Liczba trenerów, instruktorów. Liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w programach.	Cały rok
6.	Prowadzenie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych	Organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	Liczba dzieci i młodzieży korzystającej z dożywiania.	Cały rok
7.	Dofinansowanie programu dostarczania żywności do placówek wsparcia dziennego oraz do innych instytucji pomocowych.	Organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe.	Liczba placówek korzystających z żywności. Ilość dostarczonej żywności.	Cały rok
8.	Realizacja programu edukacyjno – motywującego z klientami Izby Wytrzeźwień	Izba Wytrzeźwień	Liczba osób objętych programem	Cały rok
9.	Dofinansowanie szkoleń dla osób działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Instytucje, stowarzyszenia, osoby fizyczne	Liczba szkoleń. Liczba przeszkolonych osób	Cały rok

5. Egzekwowanie przepisów ustawy o rynku alkoholowym.

L.p.	Zadanie	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki realizacji zadania	Termin
1.	Przeprowadzanie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych	Komenda Miejska Policji, Straż Miejska	Liczba przeprowadzonych kontroli. Liczba ujawnionych przypadków nieprzestrzegania zapisów ustawy. Liczba podjętych interwencji w celu usunięcia zagrożeń.	Cały rok
2.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	Policja, Straż Miejska, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba podjętych interwencji	Cały rok

6. Wspieranie integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin

L.p.	Zadanie	Realizatorzy/ partnerzy	Wskaźniki realizacji zadania	Termin
1.	Zwiększenie działań na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji	MOPR – Klub Integracji Społecznej	Liczba osób objętych oddziaływaniami. Liczba form oddziaływań. Liczba osób, które podjęły pracę.	Cały rok